

PUOLUSTUSVOIMAUUDISTUS PÄHKINÄNKUORESSA

Lähtökohta: Yleinen asevelvollisuus, alueellinen puolustus ja sotilaallinen liittoutumattomuus säilyvät. Myöskään puolustusvoimien lakisääteisiin tehtäviin ei tule muutoksia.

1. Tarve puolustusvoimien rakenteellisille uudistuksille todettiin jo edellisen selontekoprosessin yhteydessä, joten kyseessä ei ole pelkkä säästöpaketti. Puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaaminen ja puolustuskyvyn ylläpitäminen edellyttävät, että sodan ajan suorituskyky sekä rauhan ajan rakenne vastaavat tehtäviä ja resursseja.
2. Ennen rakennemuutoksen vaikutusta joudutaan puolustusvoimissa sopeuttamaan toiminnan tasoa ja supistamaan materiaalihankintoja. Rakennemuutoksen jälkeen toiminta palautetaan aiemmalle tasolle materiaalihankintojen jäädessä pysyvästi noin 25–30 prosenttia nykytasosta alemmas.
3. Muutoksella varmistetaan, että yleinen asevelvollisuus voidaan säilyttää myös jatkossa. Varusmiespalvelusta kehitetään edelleen Siilasmaan raportin esitysten mukaisesti. Varusmiespalvelus lyhenee 15 vrk:lla vuoden 2013 alusta. Varusmiespalveluksen yhteiskunnallista relevanssia ja yksilöllistä hyödynnettävyyttä parannetaan. Yleinen asevelvollisuus on suomalainen kustannustehokas ratkaisu.
4. Muutoksella palautetaan reservin kertausharjoitusten määrä uudistusta edeltävälle tasolle vuodesta 2015 alkaen.
5. Suomi on entistä riippuvaisempi ympäröivästä maailmasta. Kaiken hyvän ohella tämä tarkoittaa myös sitä, että maailman uhat vaikuttavat teknologian kehittyessä meihin yhä nopeammin. Sotilaalliset tapahtumat vaikuttavat talouteen sekunneissa. Joukkoja voidaan kuljettaa lyhyessä ajassa maasta toiseen. Yksi verkkohyökkäys voi saada maamme kaaokseen. Vaikutusketjuja ei voida ennakoida. Siksi on varauduttava kattavasti. Uhkien monipuolistuessa myös työkalujen on uudistuttava. Puolustus uudistuu, jotta suomalaisen kodin ja elämäntavan ei tarvitsisi muuttua.
6. Useat Länsi-Euroopan maat ovat supistaneet puolustusmenojaan 10–20% (Huom: Lähialueen valtioista Norja, Ruotsi ja Venäjä ovat lisänneet puolustusmenojensa tasoa).
7. Suomessa puolustusvoimien rahoituskehystä jouduttiin tarkistamaan valtion taloudellista tilannetta vastaavaksi ja hallitusohjelmaan on kirjattu n. 10 % säästötavoite (määrärahat laskevat hallituskaudella 2,45 miljardista 2,2 miljardiin euroon). Säästövelvoitteista sekä menopaineista johtuen on kiinteitä kustannuksia karsittava ja kustannusrakenne saatava hallintaan. Puolustusvoimien sisäiset menopaineet koostuvat kustannusten arvioidusta noususta (n. 150 miljoonaa euroa hallituskaudella) ja muutoksen kustannuksista (n. 100 miljoonaa euroa hallituskaudella). Tavoitteena on tasapaino toisaalta tehtävien ja toisaalta henkilöstön, toiminnan sekä materiaallisen varautumisen osalta.
8. Lähtökohtina rakenteellisille uudistuksille ovat maanpuolustuksen tarpeet. Puolustusvoimat on laatinut ”ratkaisumallin”, joka pohjautuu toimintakykyisten puolustusvoimien säilyttämiseen vuoden 2015 jälkeen ikäluokkien supistuessa. Uudistuksella taataan puolustushaarojen toimintaedellytykset turvaamalla sodan ajan joukkojen kouluttaminen. Sodan ajan vahvuutta lasketaan noin 230 000 sotilaaseen. Ratkaisumalli perustuu pitkään suunnitteluprosessiin, jonka kuluessa myös eri ratkaisuvaihtoehtoja on vertailtu.

9. Pitkän aikavälin toimintaedellytykset turvataan kehittämällä elinkelpoisia joukko-osastoja. Linjaukset tehdään nyt, minkä jälkeen puolustusvoimilla on käytössään parin vuoden siirtymäaika. Joukko-osastorakennetta sopeutetaan vastaamaan vuoden 2015 jälkeistä koulutustarvetta. Koulutuspaikat suhteutetaan koulutettavien määrän mukaan, jolloin supistamistarve on 3000–4500. Tyhjiä tiloja ei ole varaa ylläpitää. Myös virkarakennetta tarkistetaan ja henkilömäärää supistetaan.
10. Joukko-osastojen kouluttajavaje paranee kun kouluttajien määrä nousee keskimäärin 1,7 kouluttajasta 2,5:een per joukkue. Uudistus vahvistaa joukko-osastojen kykyä antaa monipuolista usean aselajin koulutusta.
11. Loppuasetelmassa maavoimilla on kahdeksan, merivoimilla neljä ja ilmavoimilla neljä uudistunutta joukko-osastoa, jotka organisoidaan nykypaikkakunnille jäävien puolustushaaraesikuntien alaisuuteen.
12. Pääesikuntaa supistetaan ja sen alaiset laitokset organisoidaan uudelleen. Lisäksi päällekkäisyyksiä poistetaan ja toimintatapaa muutetaan.
13. Sotilasläänit nykymuodossaan lakkautetaan ja tehtävät jaetaan Maavoimien Esikunnan ja uudistuvien aluetoimistojen välillä. Puolustusvoimien toimintaa on lähtökohtaisesti kaikissa maakunnissa myös jatkossa.
14. Rakenteellisilla uudistuksilla saavutetaan noin 115–135 miljoonan euron säästöt vuodessa. Säästöt vaikuttavat vuodesta 2015 alkaen. Samalla virtaviivaistetaan hallintoa sekä madalletaan johtamisrakennetta, mikä tekee puolustusvoimista nykyistä kustannustehokkaammat. Loput säästöt saadaan materiaalimenoista, joiden tasoa lasketaan nykyisestä merkittävästi.
15. Materiaaliseen varautumiseen (hankinnat ja ylläpito) käytetään noin 1/3 puolustusbudjetista. Varoilla varmistetaan tärkeimpien joukkojen kriittisen materiaalin hankinnat sekä parannetaan puolustusvoimien syvän vaikuttamisen kykyä.
16. Puolustusvoimista vähenee noin 2500 työpaikkaa ja lisäksi noin 2000 tehtävää kohdennetaan uudelleen 2015 mennessä. Henkilöstön kohtelussa on ohjenuorana hyvän työnantajan periaatteet. Alueellisten vaikutusten lievittämiseksi tehdään yhteistyötä muiden ministeriöiden ja viranomaisten kanssa.
17. Kyseessä on iso muutos, joka edellyttää henkilöstön motivointia. Valtio työnantajana pyrkii tarjoamaan korvaavia työpaikkoja ja järjestämään asianmukaisen muutosturvan irtisanomisuhan kohteena oleville Valtioneuvoston 26.1.2012 periaatepäätöksen mukaan.
18. Tavoitteena on säilyttää henkilökunnan sitoutuneisuus sekä asejärjestelmien kriittinen osaaminen puolustusvoimissa. Uudistuksen jälkeen pyritään puolustusvoimien henkilöstölle antamaan ”työrauha”.
19. Lisäsäästöt edellyttäisivät puolustuksen lähtökohtien (yleinen asevelvollisuus, alueellinen puolustus ja sotilaallinen liittoutumattomuus) uudelleenarviointia.
20. Uudistus lähettää signaalin puolustushallinnon henkilöstölle, Suomen kansalle ja myös ulkomaille. Se osoittaa, että Suomi suhtautuu edelleenkin vakavasti puolustukseensa.
21. Turvallisuus ei ole pelkkä suhdannekysymys. Säästökuurista huolimatta puolustusta ei päästetä rappeutumaan vaan Suomi satsaa myös moderniin aseteknologiaan.

RATKAISUMALLI PUOLUSTUSVOIMIEN RAUHAN AJAN RAKENTEEN UUDISTAMISELLE

Puolustusvoimien hallintoyksiköiden määrä puolittuu (nykytilassa määrä on 50). Rakenteellisten uudistusten kokonaissäästötavoite on vuositasona n. 115–135 miljoonaa euroa.

MUUTOKSEN YHTEYDESSÄ JOUKKO-OSASTOJA ON ARVIOITU SEURAAVILLA PERUSTEILLA:

1. Sodan ajan joukkojen kouluttamisen tarpeet ja operatiiviset perusteet.
2. Merkitys sodan ajan toiminnan kannalta, joka koskee erityisesti meri- ja ilmavoimien tukikohtia.
3. Pitkän aikavälin toimintaedellytykset, joihin vaikuttavat tilojen kunto, peruskorjaus- ja rakentamistarve sekä muu infrastruktuuri, mukaan lukien harjoitusalueet. Lisäksi on arvioitu ympäröivän yhteiskunnan vaikutusta, kuten kaavoitusta.
4. Kokonaistehokkuus ja edellytykset kehittää toimintaa sekä erityisesti maavoimissa mahdollisuus antaa usean aselajin koulutusta.
5. Mahdollisuudet koulutuksen ja toimintojen siirtämiseen toiseen joukko-osastoon.

JOUKKO-OSASTOJEN LAKKAUTUKSET

1. **Kontiolahdella** Pohjois-Karjalan Prikaati lakkautetaan vuoden 2013 lopussa ja sen merkittävää peruskorjausta edellyttävistä tiloista sekä alueesta luovutaan, koska tarve poistuu sodan ajan joukkojen vähentyessä.
2. **Keuruun** Pioneerirykmentti lakkautetaan vuoden 2014 lopussa. Pioneerikoulutus toteutetaan jatkossa yhdessä muiden aselajien kanssa. Tiloista ja alueesta luovutaan.
3. **Lahden** Hämeen Rykmentti lakkautetaan vuoden 2014 lopussa, sen toiminnot yhdistetään osaksi laajempia kokonaisuuksia logistiikan ja sotilasmusiikkialan uudistuessa. Urheilukoulun toiminnot siirretään **Kajaaniin** ja **Santahaminaan**. Tiloista ja alueesta luovutaan.
4. **Jämsän Hallin** Ilmavoimien Teknillinen Koulu lakkautetaan 2013 lopussa ja sen merkittävää peruskorjausta vaativista tiloista sekä alueesta luovutaan. Toiminnot voidaan uudistetussa rakenteessa järjestää muualla.
5. **Kauhavan** Lentosotakoulu lakkautetaan vuoden 2014 lopussa ja peruskorjausta vaativista tiloista sekä alueesta luovutaan. Uudistetussa rakenteessa toiminnot voidaan järjestää muualla.
6. **Haminan-Kotkan** alueella toimiva Kotkan Rannikkopataljoona lakkautetaan vuoden 2013 lopussa ja tiloista sekä alueesta luovutaan. Tarve poistuu sodan ajan joukkojen vähentyessä.

MUUTOKSET JOHTAMISRAKENTEESSA

7. **Sotilasläänien esikunnat** lakkautetaan (Helsinki, Hämeenlinna, Kouvola ja Oulu), koska johtamisrakennetta madalletaan. Samoin seitsemän **aluetoimistoa** (Hämeenlinna, Järvenpää, Kajaani, Lappeenranta, Raasepori, Sodankylä ja Säkyä) lakkautetaan vuoden 2014 lopussa. Uudessa rakenteessa 12 aluetoimistoa (Helsinki, Joensuu, Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Lahti, Mikkeli, Oulu, Rovaniemi, Tampere, Turku ja Vaasa) vastaavat asevelvollisasioiden hoidosta.

KOULUTUSORGANISAATION KEHITTÄMINEN

8. Lapin Ilmatorjuntarykmentti (**Rovaniemi**) yhdistetään hallinnollisesti Jääkäriprikaatiin (**Sodankylä**), rykmentin toiminnan jatkuessa Rovaniemellä.
9. Tykistörikaati (**Kankaanpää/Niinisalo**) yhdistetään hallinnollisesti Porin Prikaatiin (**Säkylä**), Tykistörikaatin toiminnan jatkuessa Niinisalossa.
10. Reserviupseerikoulu (**Hamina**) yhdistetään hallinnollisesti Maasotakouluun (**Lappeenranta**), Reserviupseerikoulun toiminnan jatkuessa Haminassa.
11. Viestirykmentti (**Riihimäki**) yhdistetään hallinnollisesti Panssariprikaatiin (**Hattula/Parola**). Riihimäellä varusmieskoulutusta vähennetään ja sinne keskitetään muita toimintoja.
12. Maavoimien valmiusyhtymät Kainuun Prikaati (**Kajaani**), Karjalan Prikaati (**Kouvola**) ja Porin Prikaati (**Säkylä**) jatkavat toimintaa nykyisillä paikkakunnilla. Vastaavasti Kaartin Jääkärirykmentti (**Helsinki**), Jääkäriprikaati (**Sodankylä**) ja Utin Jääkärirykmentti (**Kouvola**) jatkavat toimintaa nykyisillä paikkakunnilla.
13. Merivoimien rannikkojoukkojen koulutus keskitetään **Kirkkonummelle/Upinniemeen ja Raaseporiin**. Merivoimien laivastojoukot koulutetaan pääosin **Turussa**.
14. Ilmavoimien Hornet-hävittäjätoiminta keskitetään **Rovaniemelle** ja **Siilinjärvelle**. Kuljetus-, yhteys- ja koelentotoiminta keskitetään **Pirkkalaan**. Lisäksi **Jämsästä** ja **Kauhavalta** siirretään toimintoja **Jyväskylään/Tikkakoskelle**.

MUU ORGANISAATION KEHITTÄMINEN

15. Puolustusvoimien logistiikka organisoidaan uudelleen. Puolustusvoimille perustetaan logistiikkalaitos, jonka esikunta sijoitetaan **Tampereelle**, missä nykyään sijaitsee Maavoimien Materiaalilaitoksen Esikunta. Huoltorykmenttien esikunnat sijoittuvat **Jyväskylään/Tikkakoskelle, Kouvolaan ja Turkuun**. Samassa yhteydessä nykyiset huoltorykmenttien esikunnat **Helsingissä, Hämeenlinnassa ja Oulussa** lakkautetaan vuoden 2014 lopussa. Lisäksi osa puolustusvoimien tukitoiminnoista tullaan keskittämään Palvelukeskukseksi.
16. Puolustusvoimien tutkimus-, tiedustelu- ja johtamisjärjestelmäalan toimintoja tarkistetaan ja henkilömääriä supistetaan.
17. Maanpuolustuskorkeakoulu (**Helsinki**), puolustushaarakoulut (**Jyväskylä/Tikkakoski Helsinki ja Lappeenranta**) jatkavat toimintaansa nykyisillä paikkakunnilla.
18. **Hämeenlinnan, Joensuun, Kajaanin, Kankaanpään, Mikkelin, Oulun ja Vaasan** sotilassoittokunnat lakkautetaan vuoden 2013 lopussa **sekä Lahden** sotilasmusiikkikoulu vuoden 2014 lopussa. Uudessa rakenteessa puolustusvoimilla on viisi nykyistä suurempaa sotilassoittokuntaa (Helsinki, Jyväskylä/Tikkakoski, Lappeenranta, Rovaniemi ja Turku) ja varusmiessoittokunta Parolassa.